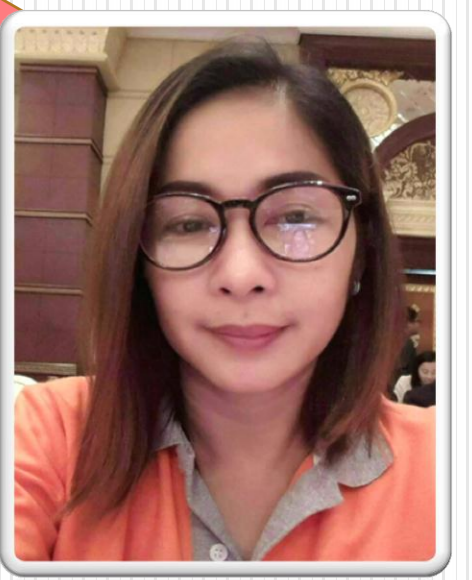
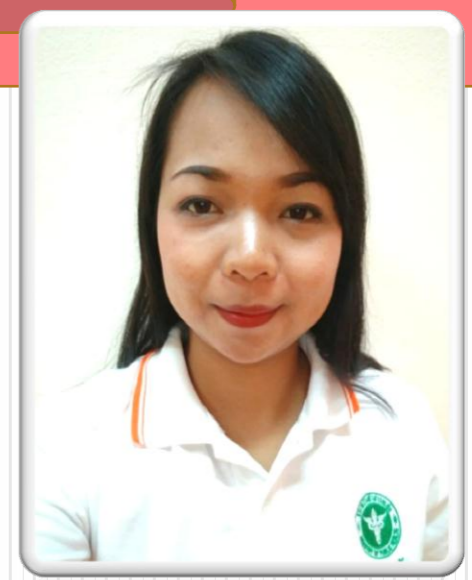

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

สถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ในศูนย์เด็กเล็กवलลภไทยเหนือ

ผู้วิจัย : นางสาวพัชรา บริบูรณ์
นางฐนิธร์ ปัญญจันทร์

ความเป็นมาและความสำคัญ

ศูนย์เด็กเล็กवलลภ ไทยเหนือเป็นศูนย์เด็กเล็กที่รับดูแลเด็กเล็กช่วงปฐมวัย อายุระหว่าง 3 เดือน ถึง 3 ปี โดยเน้นการส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างน้อย 6 เดือน เพื่อให้เด็กเล็กเติบโตเป็นเด็กที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง และมีพัฒนาการด้านต่างๆ ที่ดีสมวัย ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาสถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในศูนย์เด็กเล็กवलลภไทยเหนือ ในเรื่องความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงจัดว่าเป็นการดำเนินงานทางวิชาการที่สำคัญที่จะทำให้ทราบถึงแนวทาง การส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในศูนย์เด็กเล็กवलลภไทยเหนือ
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในศูนย์เด็กเล็กवलลภไทยเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง : มารดาของลูกที่มีอายุตั้งแต่ 3 เดือนถึง 1 ปี ที่เข้ารับศึกษาในศูนย์เด็กเล็กवलลภไทยเหนือ จำนวน 6 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

- ❖ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล
- ❖ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- ❖ ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- ❖ ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

2. แบบสัมภาษณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

ตัวแปรในการศึกษา

- ❖ ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- ❖ ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ❖ ข้อมูลเชิงปริมาณ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละ
- ❖ ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กระบวนการดำเนินการวิจัย

1. สร้างและพัฒนาแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้
2. เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเรื่องความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ในกลุ่มตัวอย่าง
3. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลมาลงรหัส
4. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลและสรุปผล

ผลการศึกษา

ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ตอบถูกร้อยละ
นมแม่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางอาหารเหมาะสำหรับทารกมากที่สุด	100.0
แม่ที่ให้นมบุตรรับประทานของหมักดองได้	83.3
การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันได้	100.0
แม่ที่รับประทานยาสามารถให้นมบุตรได้ปกติ	66.7
แม่ที่ให้นมบุตรควรรับประทานอาหารประเภทเนื้อสัตว์ นมไข่ ผัก และผลไม้เพิ่มมากขึ้น	83.3
ความเครียดส่งผลต่อการหลั่งน้ำนมลดลง	16.7
แม่ที่เป็นโรคควรงดให้นมบุตรเพราะจะทำให้บุตรได้รับเชื้อโรคจากแม่ได้	66.7
หลังจากการให้นมแม่ควรให้น้ำตามป้องกันลิ้นเป็นฝ้า	100.0
ระยะเวลาที่เหมาะสมให้การให้บุตรกินนมแม่ ประมาณ 5 นาทีต่อครั้ง	50.0
เพื่อคุณค่าทางอาหารเหมาะสำหรับทารก ควรให้บุตรกินนมแม่ในแต่ละวัน 1-2 ครั้ง	83.3

ทัศนคติเกี่ยวกับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	น้อย	ปานกลาง	มาก
นมผสมมีประโยชน์เท่ากับนมแม่	50.0	50.0	0.0
นมชั้นหวานมีคุณค่าทางอาหารเพียงพอสำหรับเลี้ยงทารก	100.0	0.0	0.0
บุตรที่ได้รับการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จะมีภูมิคุ้มกันโรคไม่แตกต่างกับเลี้ยงด้วยนมผสม	50.0	50.0	0.0
ความเครียดทั้งร่างกายและจิตใจส่งผลต่อการหลั่งน้ำมน้อยลง	0.0	0.0	100.0
แม่ที่ให้นมบุตรกินนมตนเองจะสะดวกและประหยัดกว่าให้กินนมผสม	16.7	0.0	83.3
ก่อนให้นมบุตรท่านจะล้างมือทุกครั้ง	0.0	50.0	50.0
ก่อนให้นมลูกหรือเก็บน้ำนม ท่านทำความสะอาดเต้านมด้วยน้ำอุ่นทุกครั้ง	16.7	33.3	50.0

พฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปฏิบัติประจำ	ปฏิบัติบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติ
ท่านล้างมือทุกครั้งก่อนทำการให้นมบุตร	50.0	50.0	0.0
ท่านทำความสะอาดเต้านมด้วยน้ำอุ่นทุกครั้ง	33.3	33.3	33.3
ท่านรับประทานอาหารพวกเนื้อ นม ไข่ ผักผลไม้ ระหว่างที่เลี้ยงลูกด้วยนมแม่เสมอ	83.3	16.7	0.0
ท่านซื้อนมผสมมาเลี้ยงบุตรจากการดูโฆษณาตามสื่อ	0.0	33.3	66.7
เมื่อท่านป่วยท่านจะหยุดให้บุตรกินนมตัวเอง	50.0	16.7	33.3
เมื่อต้องออกไปนอกบ้าน ท่านจะบีบน้ำนมใส่ขวดไว้ให้บุตรระหว่างที่ท่านไม่อยู่	100.0	0.0	0.0
ท่านดื่มชา กาแฟ ระหว่างช่วงการให้นมบุตร	0.0	50.0	50.0
แต่ละวันท่านให้นมบุตร 6-8 ครั้ง	50.0	33.3	16.7
ทุกครั้งที่ท่านให้นมบุตรท่านจะให้ทาน 10-15 นาที	66.7	16.7	16.7

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างมีประสิทธิภาพในมารดาของเด็กในศูนย์เด็กเล็กवलลภไทยเหนือ

หมายเหตุ : ข้อมูลส่วนแบบสัมภาษณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ กำลังดำเนินการวิเคราะห์ผล